

Zloženko želimo vzgajati bolnike in njihove svojce, da ostanejo v težkem trenutku boleznini razumni. Zavedamo se, da se pri nas okoli 30 odstotkov kroničnih bolnikov obrača na zdravilce, med katerimi jih veliko dela z dobrim namenom.

Najprej pa si moramo odgovoriti na vprašanje:

KAJ JE URADNA MEDICINA IN KAJ ALTERNATIVNO TER KOMPLEMENTARNO ZDRAVLJENJE?

Uradna medicina je tista, ki temelji na znanstveno dokazanih (zlasti s pomočjo statističnih metod) učinkih. Zdravljenje se na podlagi novih odkritij s časom spreminja in izboljšuje. Izvajalci so zdravniki.

Oznaki alternativno in komplementarno zdravljenje označujeta skupino različnih postopkov, ukrepov in zdravil, ki niso del uradne medicine. Del uradne medicine niso zato, ker njihova učinkovitost in primernost nista dokazani z uveljavljenimi strokovnimi merili. Alternativno zdravljenje je tisto, ki nastopa namesto standardnega zdravljenja. Komplementarno zdravljenje dopolnjuje standardno in ga zato imenujemo tudi dopolnilno zdravljenje. Oboje izvajajo zdravilci, večinoma ljudje brez medicinske izobrazbe, med njimi je tudi nekaj zdravnikov in medicinskih sester.

ZAKAJ JE TAKO TEŽKO ZDRAVITI KRONIČNO BOLEZEN?

Za kronično bolezen velja, da je neozdravljiva in poteka celo življenje (kronično). To pomeni, da moramo stalno jemati zdravila, obiskovati zdravnike in se vsakodnevno soočiti s težavami, ki nam jih povzročajo bolezni. Sčasoma bolezen lahko napreduje in ustvarja še dodatne komplikacije. Življenje s kronično boleznijo in njeno zdravljenje sta torej obremenjujoči psihično, fizično in finančno. Zato se marsikakšen bolnik v taki stiski obrne tudi na zdravilce.

KAJ MORATE VPRAŠATI ZDRAVILCA, PREDEN SE ODLOČITE ZA NJEGOVO ZDRAVLJENJE?

1. Ali je predlagano zdravljenje učinkovito in ali temelji na dokazih uspešnosti?

Pri tem mislimo na pisne dokaze, na strokovna poročila o zdravljenju velike skupine bolnikov. Da je ta in ta bolnik ozdravel, ni dokaz o uspešnosti zdravljenja ali načina zdravljenja - niti za postopke šolske medicine niti za postopke alternativne ali komplementarne medicine.

Tudi zdravilec naj pokaže strokovna poročila. Vsako zdravljenje, ki je izrazito bolj učinkovito od drugih, je mogoče zelo preprosto in prepričljivo ovrednotiti in rezultate objaviti - bodisi v strokovnih revijah šolske ali alternativne medicine. Zdravilec, ki se mu ne zdi vredno vsaj s preprosto statistiko spremljati svojih bolnikov in vrednotiti rezultate zdravljenja, kaže na nek način brezbržnost, po drugi strani pa strah pred soočanjem z rezultati svojih postopkov.

2. Ali je predlagano zdravljenje varno?

Povprašajte, ali postopki zdravljenja niso življenjsko nevarni.

3. Kakšni so pričakovani stranski učinki zdravljenja?

Zanimajte se, ali se bodo pojavile kakšne težave zaradi zdravljenja.

4. Katera bolezenska znamenja lahko odpravi ali izboljša in katera ne?

Zdravilec naj vam razloži, katere težave vam bo zdravljenje olajšalo in katere ne.

5. Ali gre za poskusno zdravljenje?

Poskusno zdravljenje je vsako zdravljenje, pri katerem zdravnik ali zdravilec nimata predhodnih izkušenj na dovolj veliki skupini bolnikov z enako boleznijo in z enakim zdravljenjem. To pomeni, da pred zdravljenjem ne moreta oceniti verjetnih potekov zdravljenja vključno z verjetno uspešnostjo, zapleti in stranskimi pojavi. O tem, da gre za poskusno zdravljenje, mora biti bolnik vedno obveščen, dati mora pisno soglasje, zdravljenje mora biti brezplačno. Če terapevt zahteva plačilo za poskusno zdravljenje, je to prevara.

6. Zdravilca povprašajte, ali ima kakšne veljavne diplome, licence, spričevala?

Nekaj uradnega medicinskega predznanja že mora imeti. Če vam reče, da nima dokumentov, ima pa bioenergijo, je to isto, kakor da bi spustili nestrokovnjaka, ki zna uporabljati nož, k operaciji slepiča.

7. Ali alternativno in dopolnilno zdravljenje vplivata na standardno zdravljenje in kako?

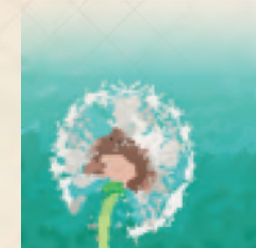
Povprašajte, ali bo imelo zdravljenje kakšen vpliv na vaše standardno zdravljenje in ali naj nadaljujete z njim..

ZA ODLOČITEV UPORABITE ZDRAVO PAMET!

Vprašajte sebe, komu zaupate. Prespite svojo odločitev. Na ta način boste nedvoumno sodelovali pri vrednotenju zdravljenja.

Večkrat se nam zdi, da nekaj pomaga, po kritičnem pregledu pa ugotovimo, da to ni vedno res. Na primer: ob praskanju v grlu vzamemo vitamine, da bi preprečili nastanek angine. In pogosto naslednji dan nimamo angine, zato verjamemo v učinkovitost vitaminov pri preprečevanju angine. Če pa bi si pol leta zapisovali vsako praskanje v grlu in ob tem ne bi vzeli vitaminov, bi izračunali, da se tudi brez vitaminov naslednji dan približno enako pogosto pojavi angina, kakor ob jemanju vitaminov. Preprosto - ni vsako praskanje v grlu znak nastajajoče angine.

Večina bolnikov se strinja, da je uradna medicina realna pri postavljanju diagnoze in ji pri tem zaupa bolj kakor zdravilcem. In čeprav je uradna medicina v enaki meri realna tudi pri ocenjevanju možnosti zdravljenja, se v primeru slabe realnosti bolniki pogosto obrnejo na tiste, ki jim pomagajo realnost omiliti in jo narediti človeško sprejemljivo. Zanimivo je, da lahko to v določeni meri celo izboljša realno dosegljiv uspeh medicinskega zdravljenja, če se nadaljuje v okvirih, ki so dokazano potrebni in koristni.

IZOGIBAJTE SE ZDRAVILCU, ČE:

1. niste opravili vseh pomembnih diagnostičnih preiskav in se posvetovali z več strokovno usposobljenimi ter izkušenimi zdravstvenimi delavci, ki jim zaupate;

2. govori proti uradni medicini;

Če brez zadržkov sodi o nečem, česar ne pozna, bo tudi pri zdravljenju verjetno slepo uporabljal svoje metode za bolezni, pri katerih nima izkušenj.

3. govori, da je žrtev zarote, da mu uradna medicina nagaja;

Nihče ne more zdravilcu odvzeti možnosti, da ovrednoti svoje uspehe zdravljenja in jih objavi v strokovni literaturi.

4. če zdravljenje stane nesorazmerno veliko;

Največji del cene registriranih zdravil uradne medicine nastane zaradi dragih razvojnih postopkov, registracij in kliničnih testiranj. Neregistrirana zdravila in postopki nimajo velikih razvojnih in registracijskih stroškov, zato je njihova velika cena praviloma znak, da gre za prevaro.

5. ima enostavne rešitve, ne glede na vrsto ali obliko bolezni;

Če bi obstajala univerzalna, učinkovita zdravila, bi jih že zdavnaj posvojila tudi uradna medicina.

6. pritrjuje diagnozi uradne medicine, ne pa tudi zdravljenju;

7. obljublja, da vas bo zagotovo pozdravil.

Vsako zdravljenje ima določene, na osnovi izkušenj

Preverite si te stvari!

predvidljive učinke, uspehe in neuspehe. Terapevt, ki trdno obljublja vse najboljše, ima verjetno neodgovoren, nekritičen odnos do svojega dela in do svojih bolnikov. Zelo mogoče je tudi, da gre za namerno zavajanje in okoriščanje.

Prof. M. Sok, dr.med.

Klinika za torakalno kirurgijo UKC Ljubljana

Stališče pisca je tudi stališče Društva pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije.

Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije

ZD Rudnik, Rakovniška ulica 4
1000 LJUBLJANA

tel. 01 427 44 44
faks 01 427 44 43

e mail: dpbs@siol.net
spletna stran: www.dpbs.si

Zdravilci in kronični bolnik

A li ste pomislili, da bi se obrnili na zdravilca?

A li se sprašujete, kako uskladiti njegovo mnenje in mnenje vašega zdravnika?

Č e ste odgovorili z DA vsaj na eno vprašanje, si preberite zloženko do konca.